

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ КИЇВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«17» квітня 2019 року

№60/8-рк/к

м. Київ

Суб'єктам господарювання
(за реєстром 34 шт.)

*Про запобігання порушенням
законодавства про захист
від недобросовісної конкуренції*

Під час здійснення повноважень у сфері формування та реалізації конкурентної політики на ринках роздрібною торгівлі лікарськими засобами, Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення) виявило непоодинокі випадки розміщення в аптечних закладах, зокрема на одних вітринах, полицях, стелажах тощо дієтичних добавок поряд з лікарськими засобами, тобто без відокремлення один від одного, що може помилково вказувати на їх однорідність.

Відповідно до статті 2 Закону України «Про лікарські засоби» **лікарський засіб** – будь-яка речовина або комбінація речовин (одного або декількох активних фармацевтичних інгредієнтів (АФІ) та допоміжних речовин), що має властивості та призначена для лікування або профілактики захворювань у людей, чи будь-яка речовина або комбінація речовин (одного або декількох АФІ та допоміжних речовин), яка може бути призначена для запобігання вагітності, відновлення, корекції чи зміни фізіологічних функцій у людини шляхом здійснення фармакологічної, імунологічної або метаболічної дії або для встановлення медичного діагнозу.

До лікарських засобів належать: АФІ, продукція «in bulk»; готові лікарські засоби (лікарські препарати, ліки, медикаменти); гомеопатичні засоби; засоби, які використовуються для виявлення збудників хвороб, а також боротьби із збудниками хвороб або паразитами; лікарські косметичні засоби та лікарські домішки до харчових продуктів.

Згідно з пунктом 20 частини першої статті 1 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» **дієтична добавка** – харчовий продукт, що споживається у невеликих визначених кількостях додатково до звичайного харчового раціону, який є концентрованим джерелом поживних речовин, у тому числі білків, жирів, вуглеводів, вітамінів, мінеральних речовин (цей перелік не є виключним), і виготовлений у вигляді таблеток, капсул, драже, порошків, рідин або інших формах. Отже, дієтична добавка належить до харчових продуктів.

З огляду на вищезазначене, лікарський засіб та дієтична добавка – різні за своїми властивостями.

Суб'єкти господарювання, які провадять господарську діяльність з роздрібною торгівлі лікарськими засобами регулюються у своїй діяльності Ліцензійними умовами

провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 929 (надалі – Ліцензійні умови) та наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.07.2005 № 360 «Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і виробу медичного призначення, Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків» (надалі – Наказ МОЗ України від 19.07.2005 № 360).

Пунктом 2 Ліцензійних умов визначено, що їх дія поширюється на всіх суб'єктів господарювання, зокрема на зареєстрованих в установленому законодавством порядку юридичних осіб незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, фізичних осіб - підприємців, які провадять господарську діяльність з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів).

Відповідно до пункту 4 Наказу МОЗ України від 19.07.2005 № 360, дія наказу поширюється на всі заклади охорони здоров'я незалежно від їх форм власності і підпорядкування та суб'єктів господарської діяльності, що займаються медичною практикою, оптовою та роздрібною торгівлею лікарськими засобами, відпуском лікарських засобів і виробів медичного призначення лікувально-профілактичним закладам, підприємствам, установам, організаціям.

Пунктом 28 Ліцензійних умов передбачено, що у приміщеннях аптечних закладів дозволяється зберігання лише лікарських засобів та товарів, які мають право придбавати та продавати аптечні заклади та їх структурні підрозділи, перелік яких затверджено МОЗ (далі - супутні товари).

Дієтичні добавки входять до Переліку товарів, які мають право придбавати та продавати аптечні заклади та їх структурні підрозділи, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 06.07.2012 № 498, *тобто вони є супутніми товарами.* При цьому, у вказаному наказі зазначено, що придбання та торгівля зазначеними товарами здійснюються аптечними закладами та їх структурними підрозділами за умови забезпечення відокремленої зони зберігання цих товарів.

Пунктом 163 Ліцензійних умов передбачено, що у залі обслуговування населення на вітринах, у скляних та відкритих шафах тощо дозволяється розміщувати лікарські засоби, що відпускаються без рецепта. В окремих шафах, на вітринах (до яких немає доступу споживачів) зберігаються лікарські засоби, що відпускаються за рецептом лікаря, з обов'язковою позначкою «Відпуск за рецептом лікаря». Супутні товари розміщуються на вітринах, в шафах окремо від лікарських засобів.

Згідно з пунктом 19 Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, затвердженого Наказом МОЗ України від 19.07.2005 № 360, функціональні харчові продукти (біологічно-активні добавки) та харчові продукти для спеціального дієтичного споживання (використання) повинні бути розміщені в торговельному залі на окремому стенді, стелажі, відділі тощо, з обов'язковим зазначенням про те, що вони є спеціальними харчовими продуктами та не зареєстровані як лікарські засоби в установленому порядку.

Відповідно до статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.

Таким чином, розміщення дієтичних добавок поряд з лікарськими засобами на вітринах в аптечних закладах може призводити до введення в оману споживачів, оскільки перебуваючи в аптечному закладі, пересічний споживач, не завжди має можливість без звернення до фармацевту ознайомитися з інформацією щодо приналежності товару до лікарських засобів чи харчових продуктів, внаслідок відсутності вказівки на назву товару (лікарський засіб або дієтична добавка) та/або віддаленості розміщення товару. Крім того, зазначене може значно посилити конкурентоспроможність суб'єкта господарювання на ринку реалізації лікарських засобів порівняно з конкурентами, які у власних аптечних закладах розміщують дієтичні добавки окремо від лікарських засобів.

Частиною 1 статті 21 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» передбачено, що вчинення суб'єктами господарювання дій, визначених цим Законом як недобросовісна конкуренція, тягне за собою накладення штрафу у розмірі до п'яти відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) суб'єкта господарювання за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Згідно з частиною 6 статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», адміністративна колегія територіального відділення Антимонопольного комітету України має право надавати обов'язкові для розгляду рекомендації та вносити до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, установ, організацій, суб'єктів господарювання, об'єднань пропозиції щодо проведення заходів, спрямованих на обмеження монополізму, розвиток підприємництва і конкуренції, запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, а також щодо припинення дій або бездіяльності, що можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Враховуючи викладене, для забезпечення зменшення негативних наслідків, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктом 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (із змінами і доповненнями), з метою запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, адміністративна колегія Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

РЕКОМЕНДУЄ:

Утриматися від вчинення дій щодо розміщення дієтичних добавок поряд з лікарськими засобами на одній вітрині, полиці та/або стелажі, що може призвести до введення в оману споживачів, та отримання неправомірних переваг у конкуренції.

Рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у **20-денний строк з дня їх отримання.**

**Голова адміністративної колегії -
Голова відділення**

О. Хмельницький

Реєстр суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність з роздрібною торгівлі лікарськими засобами та яким надаються рекомендації від 17 квітня 2019 року
№60/8-рк/к

1.	ТОВ «Вітамін -1»	38182652
2.	ТОВ «Вітамінка»	37606171
3.	ТОВ «Вітамін-Центр»	41499787
4.	ТОВ «Оніксмед»	38942986
5.	ТОВ «Аптека низки ліків»	38365955
6.	ТОВ «Аптека низьких цін Львів»	38971509
7.	ТОВ «Аптека доброго дня»	39196410
8.	ТОВ «ТАС-Фарма»	16280214
9.	ТОВ «Аптекарь»	34183689
10.	ТОВ «Віталюкс»	32248361
11.	ТОВ «Сіріус-95»	23512911
12.	ТОВ «Ай Пі Фармація»	39234989
13.	ТОВ «Центральна фармацевтична компанія»	38727372
14.	ПП «Наша аптека»	25390449
15.	ТОВ «Вежа Фарм «Нова Аптека»	35370779
16.	ТОВ «Фармастор»	34048360
17.	ТОВ «Мвв Інструментс»	31453620
18.	ТОВ «Аптека гормональних препаратів»	22974151
19.	ТОВ «Лекфарм»	31449860
20.	ТОВ «Столичний Медичний Альянс»	33400225
21.	ТОВ «Фоззі-Фарм»	31593780
22.	ТОВ «Денді-Фарм»	37396703
23.	ТОВ «Глорія фарм»	41249748
24.	ТОВ «Аверсі»	32204434
25.	ТОВ «Придніпровська фармацевтична компанія»	38831815
26.	ТОВ «Оптова Аптека Алтея»	33927544
27.	ТОВ «Тва-Груп»	35677565
28.	ТОВ «Аптека низьких цін ТМ»	36853266
29.	ТОВ «Аптека низьких цін плюс»	37226619
30.	ТОВ «Аптека Низьких Цін К»	37922217
31.	ТОВ «Людмила_Фарм Ко»	25271289
32.	ТОВ «Людмила-Фарм»	24741764
33.	ТОВ «Смарт-Фармація»	39669610
34.	ТОВ «Цитрус-Фарм»	38995378